

Carmen IORDĂCHESCU

Luminița MINCĂ

SĂ DEZLEGĂM TAINELE TEXTELOR LITERARE

Clasa a IV-a

 EDITURA CARMINIS
educational

*Copertă și ilustrații: **Giorgian Gînguț***

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

IORDĂCHESCU, CARMEN

Să dezlegăm tainele textelor literare: clasa a IV-a / Carmen Iordăchescu,
Luminița Mincă. - Pitești : Carminis Educațional, 2022
176 p.; il.; 26 cm

ISBN 978-973-123-416-8

37

Copyright © Editura CARMINIS

Redactor: **Anastasia Budișteanu**

Tehnoredactori: **Marina Zamfir, Mina Suditu**

Corectură: **autoarele**

Tehnoredactare computerizată: Editura CARMINIS

Tiparul executat la SC ART GROUP PUBLISHING SRL, București

Comenzile se primesc la tel./fax: 0248 253 022, 0248 252 467

e-mail: editura_carminis@yahoo.com

sau pe adresa:

Editura CARMINIS

str. Exercițiu, bl. D 22, sc. B, ap. 1

cod 110242, Pitești, jud. Argeș

www.carminis.ro

ISBN 978-973-123-416-8

CUPRINS

I. SUNĂ IARĂȘI CLOPOȚELUL

<i>Pata de cerneală</i> , după Sanda Georgescu	5
<i>Râde castanul</i> , după Emilia Căldăraru	10
Recapitulare	14

II. DIN TAINILE CĂRȚILOR

<i>Cartea cu visuri</i> , după Otilia Cazimir	18
<i>Pofta vine citind</i> , după Ioana Bot	24
Recapitulare	30

III. SUB UMBRELA TOAMNEI

<i>Ce te legeni...</i> , de Mihai Eminescu	35
<i>Piatra pițigoiiului</i> , după Tudor Arghezi	40
Recapitulare	46

IV. CLINCHETE DE ZURGĂLĂI

<i>Povestea unui fulguleț răzleț</i> , după Maria Ioana Vasiloiu	52
<i>Feerie</i> , după Cezar Petrescu	58
Recapitulare	64

V. SE CERN NORII DE ZĂPADĂ

<i>Pasărea de nea</i> , după Liana Maria Petruțiu	70
<i>Poveste cu Zâna Iarna</i> , după Eugenia Popa-Cohuț	77
Recapitulare	82

VI. LUMEA COPILĂRIEI

<i>O locomotivă și o gară</i> , după Tudor Arghezi	88
<i>Răzburarea jucăriilor</i> , după Claudia Groza	94
Recapitulare	100

VII. CĂLĂTORII ȘI AVENTURI

<i>Cavalerii florii de cireș</i> , după Constantin Chiriță	107
<i>George în căutare de comori prin Cosmos</i> , după Lucy și Stephen Hawking	113
Recapitulare	120

VIII. FILE DIN CARTEA NATURII

<i>Despre cereale, după Tudor Opreș</i>	127
<i>Legenda privighetorii, după o legendă populară</i>	132
Recapitulare	138

IX. FIGURI CELEBRE

<i>George Enescu, după George Sbârcea</i>	144
<i>O vizită în atelierul lui Brâncuși, după Cella Delavrancea</i>	150
Recapitulare	159

Recapitulare finală 1	165
Recapitulare finală 2	171

I. SUNĂ IARĂȘI CLOPOȚELUL

Pata de cerneală

după Sanda Georgescu

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Completează enunțurile cu informații despre text.

Titlul textului este _____.

Autorul textului este _____.

În text întâlnim _____ alineate și _____ linii de dialog.

Textul „Pata de cerneală“ este un text _____.

(*literar narativ/literar descriptiv/nonliterar*)

2

Bifează varianta corectă.

a) Acțiunea textului se petrece:

în prima zi de școală; la începutul anului școlar; în ultima săptămână de școală.

b) Calificativele bune sunt asemănate cu:

trofee mult dorite; petele de cerneală; sunetele clopoțelilor.

c) Cei doi colegi își răsfoiau caietele:

cu veselie și admirație;
 ca să se laude cu ele;
 ca să-și găsească eventualele greșeli.

d) Simona și Vlăduț doreau:

să fie aleși șefi de clasă; să se depășească unul pe celălalt; să îi provoace pe colegi.

e) Fetița i-a pătat colegului caietul cu cerneală:

pentru a nu fi ales el șef de clasă;
 din neatenție, manevrând cu neglijență stiloul;
 de ciudă, fiindcă era mai ordonat ca ea.

f) Simona este supărată și plânge, pentru că:

nu are șanse să fie aleasă șefă de clasă;
 se teme că va fi certată de doamna învățătoare;
 se simte vinovată și responsabilă pentru incident.

g) Doamna învățătoare îl alege pe Vlăduț ca șef al clasei, deoarece:

este un coleg bun și onest care nu vrea să profite de greșeala colegei sale;
 era preferatul ei;
 are multe calificative bune.

3

Explozia stelară

Formulează întrebări pe baza textului folosind cuvintele din steluțe.

4

Numerotează enunțurile în ordinea desfășurării întâmplărilor.

- Din neatenție, Simona pătează cu cerneală caietul lui Vlăduț.
- Vlăduț este nevoit să destăinuie adevărul.
- Copiii își răsfoiesc cu admirație caietele îngrijite, sperând la numirea de șef al clasei.
- Situația creată o ajută pe învățătoare să-l numească șef de clasă pe Vlăduț.
- Lacrimile fetei atrag atenția învățătoarei, intrigând-o să afle cauza.
- Cerându-și iertare, fata acceptă să nu povestească nimic despre întâmplare.

5

Ce ai fi făcut tu?

☆ Dacă aș fi fost în locul lui Vlăduț, _____

☆ Dacă aș fi fost în locul Simonei, _____

6

Spune-ți părerea!

☺ Ce calități ar trebui să aibă „șeful de clasă”, din punctul tău de vedere?

7

Depistează vorbitorul.

– Să vedem care va fi „alesul“! → _____

– Sunt sigură că tu ai să fi cel ales astăzi! → _____

– Era stiloul ei... → _____

– Nu știu nimic, doamnă! → _____

– Eu n-am fost „atunci” de față! → _____

a) Citiți pe roluri dialogul de mai jos.

„Pinocchio ajunsese pe întuneric la casa Zânei și bătu la ușă de mai multe ori. După o jumătate de ceas, se deschise o fereastră și văzu un melc mare, care-i zise:

- Cine bate la ora asta?
- Zâna e acasă?
- Zâna doarme și nu vrea să fie trezită, dar tu cine ești?
- Sunt eu.
- Care eu?
- Pinocchio.
- Care Pinocchio?
- Păpușa care stătea în casa Zânei.
- Aha, am priceput, spuse Melcul, așteaptă acolo, cobor și-ți deschid îndată.
- Grăbește-te, te rog, că mor de frig!
- Băiete, eu sunt un melc și melcii nu se grăbesc niciodată.“

(adaptare după „Pinocchio“, de Carlo Collodi)

b) Pinocchio face mai multe greșeli în dialogul său cu Melcul. Care sunt acestea? Scrie **A** (adevărat) sau **F** (fals) în fiecare casetă.

- Pinocchio nu îl salută pe Melc.
- Pinocchio nu răspunde la prima întrebare a Melcului.
- Pinocchio se laudă că este prietenul Zânei.
- Pinocchio consideră că trebuie să fie recunoscut de toți.
- Pinocchio le cere celor din jur să îi îndeplinească cu rapiditate dorințele.

Într-o comunicare nu este important doar ce spunem noi, ci și ceea ce transmite partenerul de discuție. Compune răspunsurile următoarelor întrebări.

☆ – Ce înseamnă să asculți cu atenție?

– Să asculți cu atenție înseamnă _____

☆ – De ce trebuie să asculți cu atenție?

– _____

☆ – Care sunt factorii care te-ar putea împiedica să asculți cu atenție?

– _____

☆ – Care sunt urmările neascultării cu atenție a unei comunicări?

– _____

10

După ce Vlăduț a fost desemnat „șef de clasă”, Simona merge la banca lui ca să-l felicite. Scrie dialogul dintre cei doi colegi.

• Elemente de limba română,
vocabular și exprimare corectă •

1

Scrie cuvinte cu sens asemănător.

recreație = _____

să zornăie = _____

importantă = _____

a răsfoi = _____

a cerceta = _____

zgomotos = _____

onoare = _____

greșeală = _____

a izbucni = _____

imaculat = _____

a cuprinde = _____

2

Găsește cuvinte cu sens opus.

proaspătă ≠ _____

îngrijit ≠ _____

desfăcut ≠ _____

a întinde ≠ _____

a scoate ≠ _____

mâhnită ≠ _____

responsabil ≠ _____

a mărturisi ≠ _____

a descurca ≠ _____

imaculat ≠ _____

senin ≠ _____

3

Compune enunțuri în care să ortografiezi diferit cuvintele, după model.

Model:

Niciodată ⇨ Nu voi mai intra **niciodată** în acest magazin. (*în niciun moment*)

Nici odată ⇨ Nu am fost supărat **nici odată**, nici acum. (*nici cândva*)

Nici o dată ⇨ Nu te voi striga **nici o dată**, nici de mai multe ori. (*nici o singură dată*)

* cea/ce-a

---

* cel/ce-l

---

* săi/să-i

---

* mai/m-ai

---

* deloc/de loc

---

4 Alcătuiște enunțuri în care cuvintele „urma“, „mâna“, „plecat“ să aibă sensuri diferite.

---

5 Scrie cinci termeni din familia cuvântului „lacrimă“.

---

6 Transcrie din textul prezentat în manual câte o propoziție:

* interogativă – _____

* exclamativă – _____

* enunțiativă – _____

7 Identifică în primul alineat al textului cinci adjective.

---

8 Selectează patru substantive din ultimul enunț al textului.

---

9 Pune ghilimele acolo unde crezi că sunt necesare, apoi explică folosirea acestora.

- ◆ Ion Creangă a scris Amintiri din copilărie.
- ◆ Atenție la scrierea cuvântului ouălor!
- ◆ Explică proverbul: Mâța blândă zgârie rău.
- ◆ Întotdeauna mama mă sfătuiește cu blândețe: Să dovedești respect față de orice om!

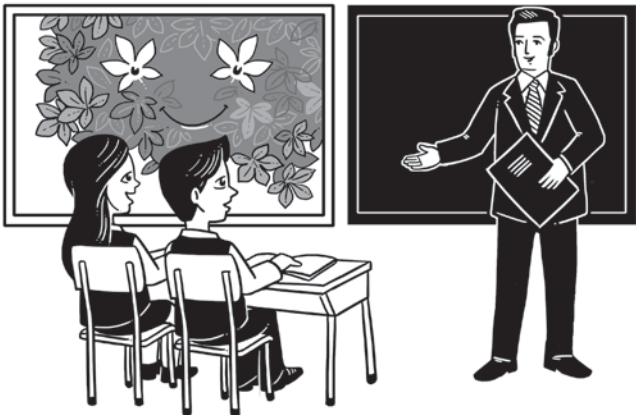
Râde castanul

după Emilia Căldăraru

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Completează cadranele cu informații desprinse din text.

<p>I. Notează:</p> <ul style="list-style-type: none"> titlul; ..... autorul; ..... personajele.	<p>II. Precizează:</p> <ul style="list-style-type: none"> locul și timpul întâmplării din prezent; ..... locul și timpul întâmplării din trecut. ....
<p>III. Răspunde la întrebări.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ce element a oferit importanță începutului de an școlar prezentat în text? ..... Cu ce scop se așeza elevul sub castan? ..... Cine l-a ajutat pe povestitor să se pregătească pentru examen?	<p>IV. Transcrie din text expresii care înfățișează castanul în diferite momente ale anului.</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>

2

Bifează continuarea potrivită. În sala de clasă se spune că era „un zumzet de stupină“, deoarece:

- prin fereastra deschisă se auzea zumzetul albinelor;
- forfota copiilor este asemănată cu zumzetul albinelor;
- toți elevii cântau despre bucuria revederii și a prieteniei.

3

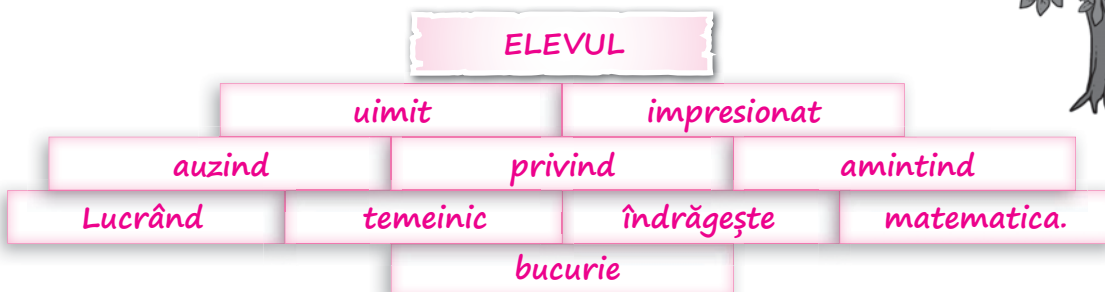
Gândește-te la prima ta zi de școală din acest an școlar. Scrie un cuvânt sau o expresie cu care o poți compara! _____

4

CVINTETUL

a) **Observă cum este realizat cvintetul despre povestitor în textul „Râde castanul“.**

- Rândul 1 conține cuvântul de bază.
- Rândul 2 conține două însușiri ale personajului (*adjective*).
- Rândul 3 este format din trei cuvinte care arată acțiuni (*verbe*).
- Rândul 4 este o propoziție din patru cuvinte despre personaj.
- Rândul 5 este format dintr-un cuvânt caracteristic personajului.

b) **Scrive pe spațiile indicate informații desprinse din text despre personajul Făt-Frumos din castan, după model.**

5

Spune-ți părerea! Povestitorul are o relație specială cu castanul din curtea școlii. Care este motivul? Tu ți-ai creat o asemenea legătură cu un obiect sau cu o ființă necuvântătoare?

6

Citește cu atenție ultimul alineat al textului și precizează care este motivul pentru care zâmbește profesorul.

7

Alcătuiește un dialog între profesorul de matematică și elevul pe care l-a întâlnit sub castan.

---

8 Precizează care pot fi motivele pentru care, la finalul textului, „râde castanul“. Argumentează-ți răspunsul!

• Elemente de limba română,
vocabular și exprimare corectă •

1 Scrie cuvinte cu sens asemănător.

zumzet = _____
 a se îngrămădi = _____
 a se repezi = _____
 obicei = _____
 curiozitate = _____
 întipărit = _____
 legănare = _____
 a întâmpina = _____
 a lega = _____
 sporovăială = _____
 surprins = _____

2 Găsește cuvinte cu sens opus.

a se instala ≠ _____
 a înceta ≠ _____
 ciudat ≠ _____
 a întâmpina ≠ _____
 înăbușitoare ≠ _____
 limpezi ≠ _____
 niciodată ≠ _____
 a descoperi ≠ _____
 singur ≠ _____
 a împinge ≠ _____
 deseori ≠ _____

3 Alcătuieste propoziții în care fiecare dintre cuvintele „rasă“, „vară“, „ceară“ și „par“ să aibă înțelesuri diferite.

---

4 Găsește, în propozițiile date, câte un cuvânt care poate avea și alt înțeles. Alcătuieste cu el o nouă propoziție.

* Noaptea, pe cer, se văd stelele.

---

* Nu e bine să pui mult zahăr în ceai!

---

* Mihai are un bloc nou de desen.

---

* Locuia în inima orașului.

---

5 Compune enunțuri în care să ortografiezi diferit cuvintele date.

* oricui/ori cui

---

* parcă/par că

---

* cineva/cine va

---

6 Scrie cinci termeni din familia cuvântului „școală“.

---

7 Subliniază substantivele din enunțul:

Profesorul de la examen mi-a mărturisit mulțumit că îmi dă o notă mare.

8 Identifică în text un substantiv însoțit de trei adjective.

Recapitulare

I. Completează enunțurile.

a) Textul literar este o creație în _____ sau în _____. Acest tip de text este o relatare a unei întâmplări _____ sau _____, la care participă unul sau mai multe _____. Pentru transmiterea ideilor se folosește un limbaj _____. Un text literar trezește cititorului _____ și _____.

(personaje, emoții, proză, reale, imaginare, sentimente, expresiv, versuri)

b) Pentru transmiterea unor _____, oamenii comunică între ei atât pe cale _____, cât și _____. Persoana care transmite un mesaj oral se numește _____ sau _____, iar persoana care ascultă mesajul se numește _____ sau _____.

(scrisă, ascultător, vorbitor, mesaje, emițător, orală, receptor)

II. Citește cu atenție textul următor.

În clasă este liniște deplină. Elevii scriu primele bastonașe. Învățătoarea se plimbă printre **bănci și unde** este nevoie de ajutorul ei, se oprește. Un băiețel cu **ochii** mici și negri o roagă să se apropie. Chipul școlarului i se pare cunoscut.

Deodată, învățătoarea zâmbeste. Își amintește că, într-o toamnă, acest băiețel se plimba pe lângă școală. Ținea în **mână** un boboc de trandafir. Privea îndelung la ferestrele și la ușile școlii.

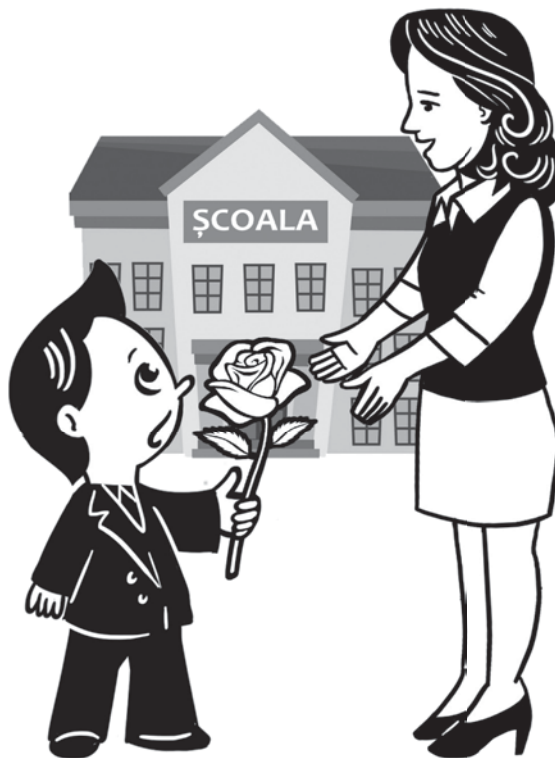
Învățătoarea l-a întrebat **cui** dorește să ofere trandafirul, însă copilul s-a fâstâcit și a fugit.

După câteva zile, învățătoarea l-a găsit chiar la poarta școlii. Părea îngândurat, iar bobocul se făcuse un adevărat trandafir.

– Ei, ce-i cu trandafirul?

– Eu am numai cinci ani și nu mă primește la școală. Trandafirul este pentru dumneavoastră. Vă rog să-mi arătați și **mie** unde învață copiii.

(Călin Gruia, „Bobocul de trandafir“)

1

Completează cu principalele informații din text.

- a) Titlul textului este: _____
- b) Textul „Bobocul de trandafir“ este un text _____
- c) Textul are _____ alineate.
- d) Personajele care apar în text sunt _____
- e) Timpul întâmplării: _____
- f) Locul acțiunii: _____
- g) Momentul care te-a impresionat: _____

2

Formulează trei întrebări legate de text care să înceapă astfel:

- Unde _____ ?
- Ce _____ ?
- De ce _____ ?

3

Ordonează, pe axa timpului, întâmplările prezentate în text corespunzător desfășurării acestora.

Un băiețel se plimba pe lângă școală.

Scrierea primelor bastonașe

Copilul dăruiește trandafirul.

4

Extrage din text trăsăturile băiețelului.

5

Spune-ți părerea! Deși avea doar cinci ani, copilul își dorea să meargă la școală. Ce crezi că îl atrăgea?

6

Transcrie din text cererea politicoasă.

7

Scrie cuvinte cu sens asemănător!

- zâmbește • _____
- chip • _____
- se fâstâci • _____

8

Scrive cuvinte cu sens opus!

primele ⇨ _____ să ofere ⇨ _____ a fugi ⇨ _____

9

Alcătuiește enunțuri în care să folosești un alt sens pentru fiecare cuvânt marcat în text.

10

Separă cuvintele grupându-le pe familii.

liniștit	bobocel	școlărime	școlărel	boboc	a se liniști
a îmboboci	școlar	neliniștit	școală	neîmbobocit	școlăriță
liniștitor	neșcolarizat	a școlariza	liniște	îmbobocit	școlarizat

---

11

Încercuiește forma corectă a cuvintelor scrise înclinat.

<i>la/l-a</i> zărit	<i>ia/i-a</i> cartea	<i>mai/m-ai</i> ajutat	fulg de <i>nea/ne-a</i>
<i>nai/n-ai</i> venit	<i>va/v-a</i> ploua	<i>neam/ne-am</i> jucat	<i>iau/i-au</i> văzut

12

a) Explică folosirea ghilimelelor în textul dat.

---

b) Alcătuiește enunțuri în care să folosești ghilimelele pentru a marca:

☆ replica exactă a unui personaj;

☆ numele unei personalități;

☆ titlul unui ziar sau al unei reviste;

☆ un text citat.

13

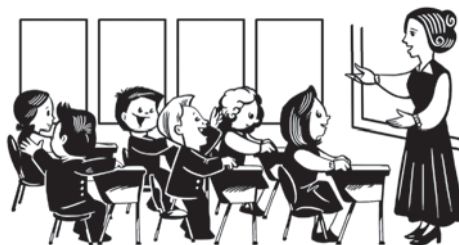
Rescrie corect, din punct de vedere ortografic și al punctuației, următorul text:

Într-o zi, un elev a venit la școală cu pantofii murdar-i. Doamna învățătoare la întrebat de ce ai pantofi murdari. El ia răspuns. mama a plecat de-dimineăță l-a serviciu și-i n-a avut timp s-ăi curețe. Cum, ție mama îți curăță pantofi!

14

Scrive un text creativ cu titlul „Prima zi de școală“, folosindu-te de următoarele întrebări:

- Când se petrece întâmplarea?
- Unde se petrece întâmplarea?
- Cine participă la întâmplare?
- Ce fac copiii? Dar învățătoarea?
- Ce sentimente ai trăit în acea zi?

II. DIN TAINELE CĂRȚILOR

Cartea cu visuri

după Otilia Cazimir

• Înțelegerea textului • Comunicare •

Completează harta textului.

Titlu

Personaje

Autor

Cuvinte necunoscute

Expresii deosebite

Problema care a declanșat acțiunea

Soluția (cum s-a rezolvat problema)

M-a impresionat ..... ,
pentru că .....

Bifează răspunsurile potrivite.

a) Textul prezentat este:

literar narativ;

literar descriptiv;

nonliterar.

b) Spațiul (locul) unde se desfășoară întâmplarea este:

în grădină;

pe veranda casei;

în bucătărie.

c) Timpul (momentul) când se petrece întâmplarea este:

- într-o zi însorită de sâmbătă;
- într-o seară de vară târzie;
- într-o zi călduroasă de marți.

d) Literele sunt asemănaute cu:

- oamenii mari; niște poze; niște gângăni-cuminți.

e) Când închizi ochii, literele:

- dorm cuminiți la locul lor din carte;
- sar și țopăie în toate direcțiile;
- se înmulțesc și se îngrămădesc.

f) Neîncrederea pe care o simte din partea Margaretei o determină pe fetiță:

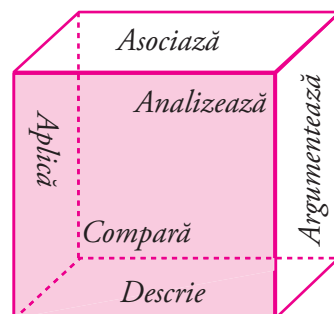
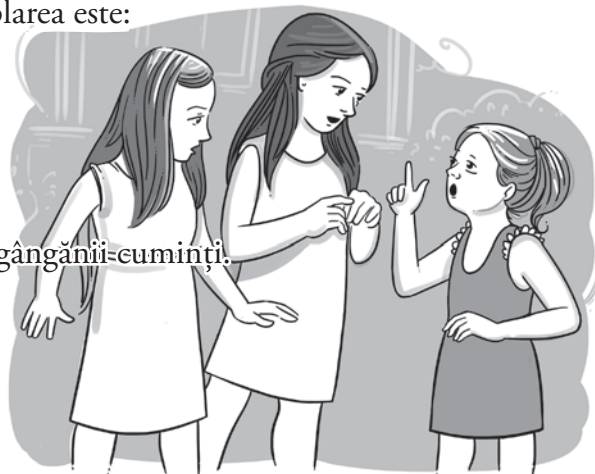
- să răspundă la întrebări, oferind explicații cât mai credibile;
- să plângă de ciudă, pentru că nu știe cum să explice;
- să fugă pentru a nu-și justifica afirmațiile.

g) Povestitoarea nu-l poate suferi pe Iencușor, personajul din cartea ei „oficială”, întrucât:

- este prietenul Margaretei;
- acesta este un copil cu un comportament agresiv;
- îi este permanent oferit ca exemplu de bună purtare.

h) Povestea „cu stelele și cu liliicii” este preluată:

- din marea carte legată în piele și scrisă cu litere de aur;
- dintr-un dicționar;
- din imaginația bogată a copilei.

3

Cubul magic. Rezolvă sarcinile cubului.

Descrie-l pe Iencușor, folosind substantive însoțite de adjective.

Compară atitudinea povestitoarei cu cea a Margaretei.

Analizează dorința copilei de a argumenta, cu atâta înflăcărare, existența poveștilor „citite” numai de ea.

Asociază textul cu un desen corespunzător.

Aplică: Ce ai fi făcut dacă ai fi fost în locul povestitoarei?

Argumentează de ce copila se simte deznădăduită atunci când se vede nevoită să îi destăinuie Margaretei locul în care se află marea carte „groasă cât toate cărțile la un loc“.

4

Găsește și alte titluri potrivite textului „Cartea cu visuri“.

5

Citește fiecare situație de comunicare, apoi încercuiește cu roșu formulele de salut, cu albastru formulele de permisiune și cu verde formulele de solicitare.

- a) – Bună ziua! Vă rog frumos, îmi puteți spune ce autobuz ajunge la Grădina Botanică?
– Bună ziua! Desigur! De aici poți lua autobuzul cu numărul 13.
- b) – La mulți ani! Să fii sănătos! Primește acest cadou din partea mea!
– Îți mulțumesc! Îmi va plăcea cu siguranță!
- c) – Bună dimineața! Scuzați-mă că am întârziat! Îmi permiteți să iau loc în bancă?
– Bună dimineața! Nu este nicio problemă! Tocmai ce-am început ora! Poftește la locul tău!

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Scrie cuvinte cu sens asemănător.

- * minunate = _____
- * misterioase = _____
- * ghemuită = _____
- * încălțită = _____
- * tărâm = _____
- * întâmplare = _____
- * povestește = _____
- * poznă = _____
- * se risipește = _____
- * beznă = _____

2 Găsește cuvinte cu sens opus.

- * împletesc ≠ _____
- * pline ≠ _____
- * strânși ≠ _____
- * mă ridic ≠ _____
- * întuneric ≠ _____
- * încălțită ≠ _____
- * oficial ≠ _____
- * a murdări ≠ _____
- * umedă ≠ _____
- * a se isprăvi ≠ _____

3 Desparte în silabe cuvintele date.

- încotro ⇨ _____
- sprânceană ⇨ _____
- somn ⇨ _____
- deznădejde ⇨ _____
- ascuns ⇨ _____
- nepoliticoasă ⇨ _____

4 Alcătuieste enunțuri folosind următoarele cuvinte: *colbăit, visuri, tărâm, scorjită, sfădesc.*

---

5 Formulează o propoziție în care cuvântul „internat“ să aibă sens diferit față de cel din text.

---

6 Recompune cuvintele din text scrise cu cratimă. Ce observi? De ce s-a folosit cratima? Alcătuieste apoi alte enunțuri folosind scrierea cu cratimă a acestora.

Exemplu: *c-am* → *că am* • *Să știi tu c-am citit.*

n-am ⇨ _____

nu-i ⇨ _____

să-l ❖ _____

nu-și ❖ _____

să-mi ❖ _____

7

Desparte în silabe cuvintele, apoi separă vocalele de consoane, ca în model.

elve, propoziție, așteaptă, excursie, compunere, ghiozdan, neîntrecut, bogățiile, covoare

Cuvântul	Despărțirea în silabe	Vocale	Consoane
creion	cre-ion	e, i, o	c, r, n

8

Scrie cuvinte care conțin numărul dat de vocale și de consoane, în ordinea pe care o dorești.

Exemplu: 3 V, 2 C → caiet

2 V, 2 C ❖ _____

3 C, 2 V ❖ _____

4 V, 3 C ❖ _____

4 C, 3 V ❖ _____

9

a) Caută în text cuvinte care să respecte schemele date.

CVCV _____

CVVCV _____

CCVV _____

CVCCV _____

CVC _____

CVCCVC _____

b) Alcătuieste schema cuvintelor.

colb _____

Iencușor _____

morcovi _____

Margareta _____

mulțumesc _____

Tasia _____

Pofta vine citind

după Ioana Bot

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1

Completează harta textului.

Titlu	Autor
Spațiul desfășurării faptelor	Timpul desfășurării acțiunii
Tema textului	Personajele textului
Evenimentele	Cel mai mult m-a impresionat

2

Bifează răspunsurile potrivite.

a) Textul prezentat este:

literar narativ;

literar descriptiv;

nonliterar.

b) Când era copil, Ioana se plictisea, deoarece:

nu avea parteneri de joacă;

îl aștepta pe tatăl său în timp ce acesta se delecta răsfoind cărțile la bibliotecă;

nu avea prea multe jucării.

c) Pentru părinții săi, cărțile erau:

necesare în meseria pe care o practicau, dar și motiv de relaxare;

obiecte pe care le aruncau după ce le foloseau;

lucruri pe care le foloseau ca să adoarmă mai repede.

d) Pentru Ioana, „începutul cel mai adânc“ al poftei de citit a fost atunci când:

doamna educatoare îi citea povești;

mama adormea, lăsând povestea neterminată;

era nevoită să păstreze liniștea, deoarece părinții săi studiau sau se relaxau citind.

3

Explozia stelară. Formulează întrebări pe baza textului, folosind cuvintele din steluțe.

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

★ _____

4

Realizează un cvintet pornind de la personajul principal al textului „Pofta vine citind“.

Cuvântul de bază →

Două adjective corespunzătoare

cuvântului de bază →

Trei verbe →

O propoziție formată din patru cuvinte

care exprimă sentimentele cititorului →

Un cuvânt care arată esența

cuvântului de bază →

5

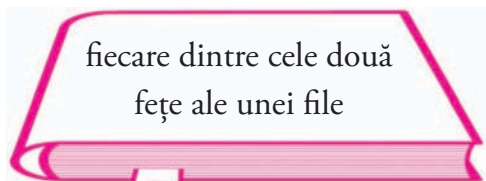
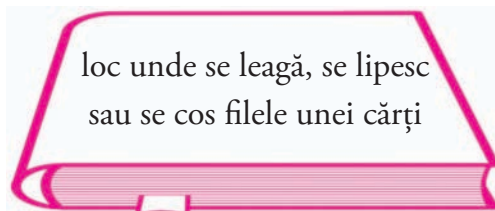
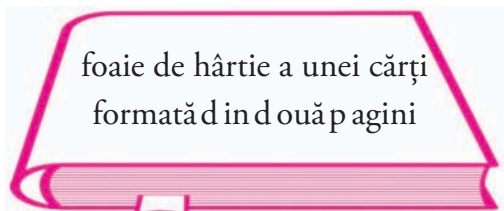
Spune-ți părerea!

a) Autoarea afirmă că, pentru ea, literele „au gust de miere aromată: lectura, ca mierea, înseamnă dulceață, leac și poftă.“ Ce a dorit să transmită? Pentru tine, ce înseamnă cărțile? Ce îți colorează lumea?

b) Ioana lua cu ea la culcare cărțile ca pe niște păpuși, considerându-le o poartă spre liniște și spre ea însăși. De ce crezi că proceda astfel?

6

Unește prin săgeți părțile componente ale cărții cu definițiile potrivite.

7

Completează cu termeni din șirul de mai jos.

- ☀ Locul special amenajat sau instituția unde se păstrează cărțile se numește _____.
- ☀ Cuvântul sau grupul de cuvinte așezat la începutul unei scrieri se numește _____.
- ☀ Un rând retras din text se numește _____.
- ☀ Un fragment unitar din text, care cuprinde o idee principală, se numește _____.
- ☀ Fiecare pagină are un _____.
- ☀ Persoana care scrie o carte se numește _____.
- ☀ Lista așezată la începutul sau la sfârșitul cărții, în care sunt enumerate capitolele și subcapitolele, titlurile textelor din carte, cu indicarea paginii corespunzătoare se numește _____.
- ☀ Pentru a fi mai sugestive și mai atractive, unele texte au una sau mai multe _____.
- ☀ _____ este ceea ce este exprimat în scris de un autor.

(textul, paragraf, bibliotecă, număr, titlu, ilustrații, alineat, cuprins, autor)

• Elemente de limba română, vocabular și exprimare corectă •

1 Scrie sinonime ale cuvintelor date.

- ✿ autor = _____
- ✿ îndesate = _____
- ✿ firește = _____
- ✿ spaimă = _____
- ✿ semne = _____
- ✿ învățăminte = _____
- ✿ a vâri = _____
- ✿ îmbufnată = _____
- ✿ taină = _____
- ✿ neliniștită = _____

2 Găsește antonime pentru cuvintele următoare.

- ✿ diferită ≠ _____
- ✿ refuzată ≠ _____
- ✿ niciodată ≠ _____
- ✿ interesant ≠ _____
- ✿ limpezi ≠ _____
- ✿ a vâri ≠ _____
- ✿ a confirma ≠ _____
- ✿ la capăt ≠ _____
- ✿ a lucra ≠ _____
- ✿ plictiseală ≠ _____

3 Alcătuieste enunțuri cu expresiile următoare: *a ieși în lume, a o lua de la capăt, a fi populat, a fi popular.*

4 Formulează propoziții cu sensurile diferite ale cuvintelor „foi“, „car“, „mine“, „limpezi“.

5 Repartizează corespunzător cuvintele, în tabelul de mai jos.

aratul, pisica, drumeț, tristețe, udatul, carte, ger, cititul, veselie, răbdare, curcubeu, Ioana, sensibilitate, abecedare, mânie, împachetare, covrig, frumusețe, rafturi, ploaie

Ființe	Lucruri	Fenomene ale naturii	Nume de însușiri	Nume de acțiuni	Nume de stări sufletești
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....	.....

6 Subliniază cu o linie substantivele comune și cu două linii pe cele proprii.

„Stau câteodată și-mi aduc aminte ce vremi și ce oameni mai erau în părțile noastre pe când începusem și eu, drăgăliță-Doamne, a mă ridica băiețaș la casa părinților mei, în satul Humulești, din târg drept peste apa Neamțului; sat mare și vesel, împărțit în trei părți, care se țin tot de una: Vatra Satului, Delenii și Bejenii.“

(Amintiri din copilărie, de I. Creangă)

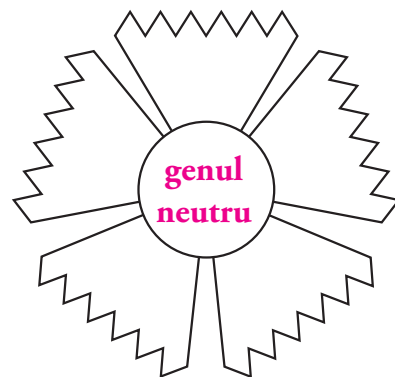
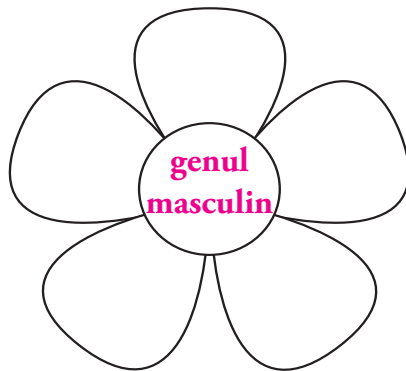
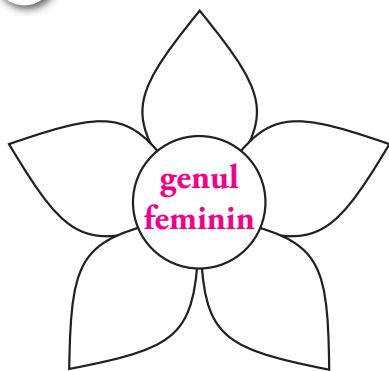
7

Selectează din textul „Pofta vine citind“ câte cinci substantive pentru fiecare gen și scrie-le în tabel.

Genul masculin	Genul feminin	Genul neutru
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....
.....	.....	.....

8

Scrie pe fiecare petală câte un substantiv la genul indicat. Precizează numărul.

9

Găsește șase perechi de substantive care au pentru feminin o formă complet diferită față de cea pentru masculin.

Exemplu: unchi – mătușă, cocoș – găină

10

Schimbă numărul substantivelor.

- ☼ planșă → _____
- ☼ sac → _____
- ☼ grădină → _____
- ☼ casă → _____
- ☼ rege → _____
- ☼ idee → _____
- ☼ tigru → _____
- ☼ frunză → _____
- ☼ penar → _____
- ☼ flăcău → _____

- ☼ alei → _____
- ☼ turnee → _____
- ☼ oameni → _____
- ☼ cărți → _____
- ☼ învățăminte → _____
- ☼ țări → _____
- ☼ păpuși → _____
- ☼ ilustrații → _____
- ☼ restauratori → _____
- ☼ porți → _____

11**Încercuiește forma corectă de plural.**

- ciocolăți – ciocolate
- chibrite – chibrituri
- monede – monezi
- coale – coli
- aragaze – aragazuri
- fabrici – făbriți
- macaragi – macaragii
- pâraie – pârauri
- albușuri – albușe

12**Schimbă numărul substantivelor care sunt la plural, apoi rescrie enunțul, făcând și alte modificări care se impun.**

Se pare că fetele străbat drumurile ca să colecționeze tot ceea ce apare inedit în calea lor.

13**Alcătuiește enunțuri cu fiecare formă de plural a cuvintelor, după model.**

vis

- visuri: Speră să-și îndeplinească toate visurile.
- vise: Am avut niște vise ciudate în ultimele nopți.

cap

- capete: _____
- capi: _____

creier

- creiere: _____
- creieri: _____

masă

- mese: _____
- mase: _____

14**Analizează substantivele din textul următor, precizând felul, genul și numărul acestora.**

„Ca să nu mai rămâie repetent și anul acesta, mam'mare, mamițica și tanti Mița au promis tânărului Goe să-l ducă-n București de 10 mai.“

(*D-I Goe*, de Ion Luca Caragiale)

15**Transcrie textul, punând substantivele din paranteză la numărul corespunzător.**

Se zăreau (muntele) în depărtare. Ici-colo, câte o (case) rătăcită printre (copac). Felurite (gâză) mișunau printre (firicelul) verzi de iarbă. (Apa) limpezi ale izvoarelor curgeau lin printre (piatra) care străluceau în bătaia (razei) de soare. Deasupra zburau (stol) de (pasăre).

Recapitulare

I. Completează enunțurile.

a) Într-o convorbire este necesară folosirea anumitor formule prin care _____, ne prezentăm, cerem _____ sau _____ de a face sau a spune ceva. Persoanele care folosesc astfel de formule dovedesc _____ față de sine și față de partenerii de dialog.

(*permisiunea, salutăm, respect, informații*)

b) Substantivul este partea de _____ care denumește _____, _____.

Substantivul se recunoaște și după faptul că se poate _____. Substantivele care denumesc o singură _____, un singur _____ sau un singur _____ sunt la numărul _____.

(*persoană, vorbire, fenomene ale naturii, singular, numără, obiect, ființe, fenomen al naturii, lucruri*)

II. Citește cu atenție textul următor.

Peste drum de palatul unui om bogat era odată **bordeiul** unui muncitor de pământ. Cu cât casa bogatului sclipea de avuție, cu atât bordeiul muncitorului sclipea de sărăcie.

Stăpânul bordeiului avea șapte copii. Cinci băieți și două fete. Toți mari, toți ajunși de însurat și de măritat. Bogatul avea doi copilași. Copiii muncitorului – rumeni și sănătoși, copiii bogatului – gălbejiți și bolnăvicioși.

Când se lumina de ziua, omul ieșea din bordei, și după dânsul toți flăcăii lui, unul după altul, mergeau la lucrul câmpului. Muierile acasă își vedeau de rostul mâncării și de al îmbrăcăminte. Când mâncarea era gata pentru **nămiezi**, toate mergeau cu **merindea** la câmp și întindeau o masă, cât pe colo, pe iarbă, de-ți venea să te așezi și tu lângă dânșii, când îi vedeai.

Seara, când se întorceau de la munca câmpului, după ce cinau, bătrânul lua fluierul, căci știa să zică din fluier, și trăgea niște doine de te adormea; apoi, întorcând-o pe foaia cealaltă, trăgea niște cântece de dans, câte vreo bătută, câte vreo oltenească sau câte altceva, și băieții cu fetele jucau și tropăiau, de parcă numai ei singuri erau pe lume.

În casa bogatului era mușenie; nu se auzea nici țipenia. Se ducea și bogatul de acasă în trebile sale, și după ce se întorcea seara, se închidea în câte vreo cămară și acolo scria tot ce făcuse ziua, socotea și iar socotea, până târziu noaptea. Și era o tăcere de parcă nu locuia nimeni; încolo toate cămarile erau luminate, dar atâta tot.

De multe ori, bogații din casele cele mari nu se puteau odihni de **chilomanele** din bordeiul de peste drum.

Nevasta bogatului **pizmuia** fericirea săracului. Într-o zi, ea zise bărbatului său:

– Ce atâta posomorâre, atâta grijă și atâtea socoteli în care te cufunzi toată noaptea? Nu e zi lăsată de la Dumnezeu în care să te văd și eu o dată vesel și cu chef. Până când să tot fii **posac**? O să te prăpădești. Uite peste drum în bordeiul săracului cum domnește veselia.

– Ei, nevastă, Dumnezeu nu poate da toate omului, căci s-ar prăpădi, n-ar mai avea ce aștepta. Nouă ne-a dat bogăție și așteptăm veselie; celor de peste drum le-a dat veselie și

așteaptă bogăție. Tot ce dorește omul nu poate dobândi deodată. Pentru aceasta o să-ți dau o probă.

A doua zi se scoală de dimineață omul cel bogat și iese din casă. El pândește în drum pe stăpânul bordeiului, și când se apropie de el, îi zise:

– Vecine, ai cunoscut pe răposatul tată-meu?

– Da, Măria ta, l-am cunoscut.

– Ieri, căutând printre hârtiile lui, am dat peste una în care era scris: „Să se dea vecinului de peste drum o mie de galbeni, că este om harnic și cinstit, fără dobândă, fără nimic; să fie dator numai să-i înapoieze când o putea și câte cât se va înlesni.“ Astăzi împlinesc dorința tatălui meu.

Și, punându-i în mână o pungă cu o mie de galbeni, se duse pe ici încolo.

Muncitorul, cum se văzu cu banii în mână, se întoarse acasă, adună pe lângă dânsul pe toți copiii săi și începu să se laude că ce fel de om e și cum a fost el în tinerețile lui. „Dovadă despre aceasta, zise el, este că vecinul cel bătrân, bogatul de peste drum, a lăsat cu sufletul ca moștenitorii lui să-mi dea o mie de galbeni. Iată-i.“

Și îi numărara și îi socotiră și nu lipsea niciunul. Era o mie în cap.

Acum se puseră la sfat ce să facă cu banii. Unul zise una; altul zise alta. Lor nu li se părură bune sfaturile. Unul mai zise ca să ia o moșie cu **arendă**.

– Aș! răspunse altul. Ca să fi **arendaș** trebuie să știi carte, să faci la socoteli, să stai cu boierii și cu **zapciul** la taifas. Nu face pentru noi.

– Ba să mergem la oraș să deschidem **o boltă**.

– Ba să ne facem **zarafi**.

Din una, din alta se apucară la ceartă.

De unde până aci era veselie mare în bordeiul lor, de când intrase mia de galbeni în casa lor, parcă intrase toată neînțelegerea. Nici tu cântare, nici tu jocuri, nici tu nimic.

Femeia muncitorului se luă pe gânduri. Ea zise:

– Bărbate, de când a intrat diavolul ăsta de aur în casa noastră, pace nu mai este.

Și, luând punga cu totul, o aruncă într-un râu ce curgea aproape de coliba lor.

Copiii, cum văzură una ca asta, săriră cu toții, intrară în gărlă și începură a căuta punga cu galbenii, să se înece oamenii și mai multe nu; și de lăsat nu se lăsară până ce nu găsiră punga și o scoaseră afară.

Și întorcându-se cu dânsa acasă, bătrânul muncitor zise:

– Știți ce? ca să fie pace, eu voi lua jumătate din bani și jumătate să-i împărțiți între voi. Așa mi se pare a fi cu dreptul.

Când auziră copiii una ca aceasta, toți săriră cu **zurbaua**, că de ce bătrânul să ia mai mult?

Ce să tot lungim vorba? Două, trei zile cât trecură, până să-și facă ei planurile și să se învoiască ce negoț să facă, bordeiul lor era ca și pustiu. Nu se auzeau nici cântări, nici chilo-man de răs, nici jocuri! Stăteau toți și chibzuiau și puneau la cale lucruri ce au rămas baltă.

Bogatul își chemă nevasta în seara dintâi și îi zise să asculte la veselia oamenilor din bordei. Ea nu auzi nimic.

A doua seară și a treia tot așa. Se mira și ea; când a patra zi, dimineața, văzu pe vecinul lor cel sărac că vine la dâșii.

Bogatul ieși afară să vadă ce pofteste. Vecinul începu a zice:

– Boierule, fă-ți pomană cu noi și primește-ți darul înapoi. De când acest diavol a intrat în bordeiul meu, pacea n-am mai văzut-o cu ochii. Ia-ți banii și fii sănătos. Dumneata cu bogăția și cu posăcia dumitale, eu cu sărăcia mea și cu veselia ce am învățat.

Și întorcându-se la casa lui, el cu ai lui începură a urma, ca și mai-nainte, să cânte și să joace. Bogăția ieșise pe fereastră. Veselia intrase pe ușă.

(*Bogăția și veselia*, după Petre Ispirescu)

Minidicționar

bordei – locuință mică, sărăcăcioasă

posac – lipsit de veselie, tăcut, morocănos, ne-comunicativ

nămiezi – amiază, miezul zilei

merinde – hrană (rece) pe care o ia cineva când pleacă la drum sau la lucru

chiloman – gălăgie mare făcută de oameni care țipă, râd, petrec; hărmălaie, larmă, zarvă

a pizmui – a dușmăni, a urî pe cineva, a invidia

arendă – cedare provizorie a dreptului de folosire a unor pământuri, în schimbul unei plăți

arendaș – persoană care ia în arendă un bun agricol

zapciu – persoană care se ocupa cu strângerea dărilor

boltă – dugheană, prăvălie, magazin

zaraf – persoană care se ocupa în trecut cu împrumutul banilor, cămătar, bancherul de azi

zurba – bătaie, ceartă, gălăgie, larmă, zarvă

Scrie principalele informații cuprinse în harta textului.

a) Titlul textului este _____

b) Textul „Bogăția și veselia“ este un text _____

c) Timpul întâmplării: _____

d) Locul acțiunii: _____

e) Personajele care apar în text sunt _____

f) Momentul care te-a impresionat _____

2 Răspunde la întrebări.

- Cum era atmosfera, seara, în casa muncitorului? Dar în cea a boierului?
- Care este proba pe care boierul o aplică muncitorului? Cu ce scop?
- De ce crezi că darul boierului nu a fost de folos în casa săracului?
- Ce hotărăște să facă muncitorul cu punga de galbeni primită?
- La ce înțelegere ajung cei doi vecini?

3 Ordonează enunțurile conform succesiunii întâmplărilor din text.

- Boierul îi dă săracului o pungă cu galbeni.
- Un bogat și un sărac aveau locuințele apropiate.
- Ca să scape de scandal, muncitorul i-a înapoiat bogatului punga cu galbeni.
- Soția bogatului tânjea după veselia din casa muncitorului.
- Punga cu galbeni a iscat multă ceartă în familia săracului.
- După ce se întorceau de la muncă, în familia muncitorului era multă veselie.

4 Realizează un desen reprezentativ pentru textul „Bogăția și veselia“.

5 Observă sensul expresiilor, apoi alcătuește enunțuri cu acestea.

- ★ a se lua de gânduri – *a se îngrijora, a se neliniști*
- ★ nici țipenie de om – *nicio ființă*
- ★ a-și vedea de rost – *a-și vedea de treabă*
- ★ a întoarce pe foaia cealaltă – *a-și schimba purtarea sau atitudinea față de cineva*
- ★ a se duce în trebile sale – *a se duce la ocupațiile sale, a-și vedea de lucrul său, de interesele sale*
- ★ a lăsa cu sufletul – *a da, în ultimele momente ale vieții, indicații care să fie îndeplinite după ce nu va mai fi*

6 Alcătuește propoziții cu sensurile diferite ale cuvintelor: „a se învoi“, „sare“, „nouă“, „cap“, „sfat“.

7**Scrie în tabel substantive proprii, după model.**

Nume de țări	România,
Nume de ape	Dunăre,
Nume de persoane	Maria,
Nume de animale	Azorel,
Nume de cărți	Harry Potter,
Nume de scriitori	Ion Creangă,
Nume de localități	București,
Nume de munți	Carpați,
Nume de străzi	Republicii,

8**Completează cu sinonimele cuvintelor.**

odată = _____ socotea = _____ posomorât = _____
 cu chef = _____ înlesnire = _____ a dobândi = _____
 probă = _____ moștenitor = _____ taifas = _____

9**Găsește antonimele cuvintelor.**

posac ≠ _____ harnic ≠ _____ posomorâre ≠ _____
 cinstit ≠ _____ se ceartă ≠ _____ bordei ≠ _____
 neînțelegere ≠ _____ a găsi ≠ _____ a începe ≠ _____

10**Scrie formele de plural ale substantivelor.**

- lună → _____
- vioară → _____
- liceu → _____
- miere → _____
- nume → _____
- exercițiu → _____

11**Pune formele de singular ale substantivelor.**

- genți → _____
- idei → _____
- alei → _____
- foi → _____
- oameni → _____
- ramuri → _____

12**Subliniază:**

- a) substantivele care au **doar formă de singular**: mașină, aur, orez, copac, caiet, lapte, mazăre, sete, compunere, frunză;
 b) substantivele care au **doar formă de plural**: icre, aplauze, case, umbrele, zori, tăieței, tablouri, uși, câlți, vizite;
 c) substantivele care au **aceeași formă și la singular, și la plural**: arici, ochi, ponei, tablouri, privighetoare, ardei, unchi, ghiveci, raze, cerere.

Să râdem!

Învățătoarea întreabă elevii:
 – Care este pluralul pentru substantivul *copil*?
 Gigel răspunde:
 – *Gemeni, doamna învățătoare!*

* Tu ce părere ai?

20 Formulează trei propoziții simple folosind cuvintele *bivol, coțofană, potaie*. Transformă aceste propoziții simple în propoziții dezvoltate.

21 Subliniază părțile principale de propoziție cu o linie și părțile secundare de propoziție cu două linii.

Diana privește pădurea înfrunzită.
Soarele auriu cobora spre apus.
Înaltul copac aștepta cântăreții oboșiți.

Plăcutul miros al florilor a învăluit grădina bunicii.
Aerul răcoros al dimineții îmi trezește toate simțurile.

22 a) Alcătuieste propoziții conform schemelor de mai jos.

S/pp + P/v + PS/ppp + PS/s + PS/a

PS/a + S/s + P/v + PS/s + PS/s

S/s + PS/a + P/v + PS/s + PS/a

b) Realizează schema propozițiilor date:

Ghiozdanul Mariei are culoarea verde.

Amalia a primit cadou cartea preferată.

Floarea roșie din grădină are trei boboci mici.

Legendă:

PS – parte secundară de propoziție
P – predicat
S – subiect

ppp – pronume personal de politețe
pp – pronume personal
v – verb
s – substantiv
a – adjectiv

23 Este final de an școlar. Urmează mult așteptata vacanță de vară. Cu siguranță îți dorești să o petreci astfel încât să rămâi cu cât mai multe amintiri frumoase.

Scrie-i un e-mail prietenei tale/prietenului tău în care să-i povestești despre obiectivele pe care ți le-ai stabilit.

Către: _____

Subiect: _____

Text: _____

24 Momentul amintirilor. Realizează un text creativ în care să surprinzi experiența primilor cinci ani de școală petrecuți alături de colegi și de învățătoarea/învățătorul tău. Nu uita să exprimi sentimentele care te încearcă.